

۱۳. ۱۸۷

دانشگاه شهری بهشتی

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده مدیریت و حسابداری

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد. مدیریت فناوری اطلاعات

عنوان پایان نامه

ارزیابی عملکرد زنجیره تأمین در شرکت فراوده های گوشتی کاله آمل از
منظور کارکنان

فتحی
۸۸/۱۰

استاد راهنما:

دکتر فتاح میکائیلی

استاد مشاور:

دکتر علی رضائیان

نگارش:

حمید فاتح

۱۳۸۸

از زیر مذکور
خدمات مدنی دارد
شهید بهشتی

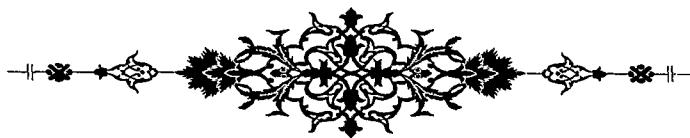
۱۳۰۲۵۸

چکیده:

پژوهش حاضر با عنوان "ارزیابی عملکرد زنجیره تامین در شرکت فراوده های گوشتی کاله آمل از منظر کارکنان" صورت گرفته است. هدف این پژوهش، بررسی و ارزیابی عملکرد زنجیره تامین شرکت مذکور با استفاده از مدل جهانی اسکور می باشد. بدین منظور ابتدا مبانی نظری و پیشینه زنجیره تامین و مدیریت زنجیره تامین مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه فرایند ارزیابی عملکرد با نگاه به زنجیره تامین بیان گشته و سپس به تشریح مدل اسکور بعنوان مدلی مناسب برای ارزیابی عملکرد زنجیره تامین پرداخته شده است. داده های پژوهش با تنظیم پرسشنامه بر مبنای طیف لیکرت جمع آوری، دسته بندی و بر اساس فرضیه های پژوهش، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در تحلیل داده های جمعیت شناختی از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و برای داده های اختصاصی از آمار استنباطی (آزمون ویلکاکس و آزمون فریدمن) استفاده شده است. در پایان نیز با بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده ، فرضیه اول که درخصوص وجود اختلاف معنی دار بین شرایط موجود و مطلوب در زنجیره تامین شرکت است، که مورد تایید واقع شد، اما نتیجه فرضیه دوم در خصوص مهمترین نقطه ضعف زنجیره تامین در این شرکت از منظر مدل اسکور بدین شکل بیان شد که: مولفه بازگشت کالا و خدمات مهمترین عامل ضعف در این شرکت می باشد، در ادامه همین فرض تمام مولفه های مدل اسکور از نظر عدم کارائی (ضعف) رتبه بندی شد و پیشنهاداتی در خصوص بهبود عملکرد زنجیره تامین در شرکت مذکور می پردازد.

واژه های کلیدی: زنجیره تامین، مدیریت زنجیره تامین، ارزیابی عملکرد و مدل اسکور.

فهرست مطالب

فصل اول

۱	-۱-۱- مقدمه
۴	-۱-۲- بیان مسئله
۶	-۱-۳- سئوالات تحقیق
۶	-۱-۴- سابقه و ضرورت تحقیق
۷	-۱-۵- اهمیت موضوع
۷	-۱-۶- اهداف و کاربردهای تحقیق
۸	-۱-۷- فرضیات تحقیق
۹	-۱-۸- مراجع استفاده کننده از نتیجه پایان نامه
۹	-۱-۹- روش انجام تحقیق
۹	-۱-۹-۱- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۹	-۱-۹-۲- قلمرو تحقیق (موضوعی، زمانی، مکانی)
۱۰	-۱-۱۰- شمای کلی تحقیق و مراحل انجام آن
۱۰	-۱-۱۰-۱- شمای کلی تحقیق
۱۰	-۱-۱۰-۲- فصل بندی تحقیق
۱۱	-۱-۱۱- محدودیت های پژوهش
۱۱	-۱-۱۱-۱- گستردگی موضوع پژوهش
۱۱	-۱-۱۱-۲- گردآوری داده ها
۱۲	-۱-۱۲- شرح واژه ها و اصطلاحات اختصاصی تحقیق

فصل دوم

۱۷	-۲-۱- مقدمه
۱۸	-۲-۲- پیشینه و سیر تحول زنجیره تأمین و مدیریت زنجیره تأمین (SCM)
۲۰	-۲-۲-۱- مرحله اول- انبارداری و حمل و نقل
۲۲	-۲-۲-۲- مرحله دوم- مدیریت هزینه جامع

۲۴	- مرحله سوم- مدیریت لجستیک یکپارچه	۲-۲-۳
۲۷	- مرحله چهارم- مدیریت زنجیره تامین.....	۲-۲-۴
۳۰	- پژوهش های صورت گرفته در حوزه مدیریت زنجیره تامین	۲-۳
۳۰	- پژوهشگران خارجی	۲-۳-۱
۳۱	- پژوهشگران داخلی	۲-۳-۲
۳۲	- مفهوم و تعاریف زنجیره تامین و مدیریت زنجیره تامین	۲-۴
۳۳	- مفهوم مدیریت زنجیره تامین.....	۲-۴-۱
۳۴	- تعاریف زنجیره تامین.....	۲-۴-۲
۳۷	- تعریف مدیریت زنجیره تامین	۲-۴-۳
۳۹	- تحلیل زنجیره تامین و مدیریت آن	۲-۵
۴۱	- اجزاء و فرایند های مدیریت زنجیره تامین	۲-۶
۴۱	- اجزاء مدیریت زنجیره تامین	۲-۶-۱
۴۲	- فرآیندهای مدیریت زنجیره تامین	۲-۶-۲
۴۳	- خانه مدیریت زنجیره تامین.....	۲-۶-۳
۴۶	- مدیریت روابط در زنجیره تامین.....	۲-۷
۵۱	- مدل های زنجیره تامین	۲-۸
۵۳	- ارزیابی عملکرد، مفاهیم و دیدگاههای عام	۲-۹
۵۳	- تاریخچه ارزیابی عملکرد	۲-۹-۱
۵۴	- تعریف ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۲
۵۶	- ضرورت ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۳
۵۸	- اهداف ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۴
۵۹	- روش های مدیریت عملکرد و ارزیابی	۲-۹-۵
۶۲	- فرآیند ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۶
۶۳	- اصول حاکم و ملاحظات ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۷
۶۵	- اقدامات ارزیابی عملکرد	۲-۹-۸
۶۶	- مدل های ارزیابی عملکرد سازمان	۲-۹-۹
۶۹	- نتایج و دستاوردهای ارزیابی عملکرد	۲-۹-۱۰
۷۰	- موانع و مشکلات ارزیابی عملکرد.....	۲-۹-۱۱

۷۰	۱۱-۱-۲-۹-۱-۱-مشکلات و موانع عام.....
۷۱	۱۱-۲-۲-۹-۱-۱-مشکلات و موانع خاص.....
۷۲	۱۲-۲-۲-۹-۱-۲-ارزیابی عملکرد در زنجیره تامین.....
۷۲	۱۲-۱-۲-۹-۱-۲-فرایند ارزیابی عملکرد در زنجیره تامین.....
۷۳	۱۲-۲-۲-۹-۱-۲-شاخص‌های ارزیابی عملکرد در زنجیره تامین .....
۷۸	۱۰-۲-۲-۱-۰-۱-معرفی مدل اسکور .....
۷۸	۱۰-۱-۲-۲-۱-۰-۱-مدل مرجع فرآیندی .....
۷۹	۱-۱-۲-۱-۰-۱-۱-شرح وظایف مدل مرجع فرایندی .....
۸۰	۱۰-۲-۲-۱-۰-۲-تاریخچه مدل اسکور.....
۸۰	۱۰-۳-۲-۱-۰-۳-حوضه تحت پوشش و فروضات مدل اسکور .....
۸۱	۱۰-۴-۲-۱-۰-۴-فرایند های اصلی مدل اسکور .....
۸۱	۱۰-۵-۲-۱-۰-۵-ساختار مدل اسکور .....
۸۲	۱۰-۶-۲-۱-۰-۶-سطوح مختلف مدل اسکور.....
۸۳	۱۰-۶-۱-۲-۱-۰-۶-۱-سطح یک مدل اسکور .....
۸۵	۱۰-۶-۲-۲-۱-۰-۶-۲-سطح دوم مدل اسکور.....
۸۸	۱۰-۷-۲-۱-۰-۷-محده فرآیندهای مدل اسکور .....
۹۰	۱۰-۸-۲-۱-۰-۸-نقاط قوت و ضعف مدل SCOR .....

فصل سوم

۹۳	۱-۳-۱-مقدمه .....
۹۴	۲-۳-۲-روش تحقیق .....
۹۵	۳-۳-۳-فرضیات تحقیق .....
۹۶	۳-۳-۱-فرضیه اول .....
۱۰۲	۳-۳-۲-فرضیه دوم .....
۱۰۸	۴-۳-۴-جامعه آماری .....
۱۰۹	۵-۳-۵-نمونه آماری و روش تعیین آن.....
۱۰۹	۵-۳-۵-۱-نمونه .....
۱۰۹	۵-۳-۵-۲-روش تعیین حجم نمونه .....
۱۱۰	۶-۳-۶-ابزار جمع آوری اطلاعات .....

۱۱۳	۳-۷-۳- محاسبه اعتبار و قابلیت اعتماد پرسشنامه
۱۱۳	۳-۷-۱- اعتبار
۱۱۴	۳-۷-۲- پایابی (قابلیت اطمینان)
۱۱۵	۳-۸- آزمون های آماری مورد استفاده در تحقیق
۱۱۸	۳-۹- نرم افزارهای مورد استفاده
۱۱۸	۳-۱۰- دامنه مکانی پژوهش
۱۱۸	۳-۱۰-۱- تاریخچه شرکت
۱۱۹	۳-۱۰-۲- محصولات تولیدی شرکت
۱۱۹	۳-۱۰-۳- نمودار سازمانی شرکت
۱۲۰	۳-۱۰-۴- افتخارات شرکت
۱۲۱	۳-۱۰-۵- آینده شرکت

فصل چهارم

۱۲۴	۴-۱- مقدمه
۱۲۵	۴-۲- داده های جمعیت شناختی
۱۲۵	۴-۲-۱- توزیع جنسی
۱۲۵	۴-۲-۲- تحصیلات
۱۲۶	۴-۲-۳- توزیع سنی
۱۲۶	۴-۲-۴- میزان تجربه
۱۲۷	۴-۳- آزمون فرضیه ها
۱۲۷	۴-۳-۱- آزمون فرضیه اول
۱۳۴	۴-۳-۲- آزمون فرضیه دوم

فصل پنجم

۱۳۹	۵-۱- مقدمه
۱۴۰	۵-۲- نتیجه گیری
۱۴۰	۵-۲-۱- نتایج آزمون فرضیات
۱۴۲	۵-۲-۲- یافته های دیگر تحقیق
۱۴۳	۵-۳- پشنهدات در راستای عملکرد بهتر زنجیره تامین
۱۴۳	۵-۳-۱- پیشنهاد برای بهبود

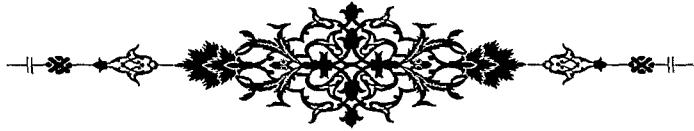
۱۴۶	۵-۳-۲- سایر پیشنهادات.....
۱۴۷	۵-۳-۳- پیشنهاد برای پژوهش های آینده.....
۱۴۹	منابع و مأخذ .....
۱۵۵	ضمائمه.....

فهرست نمودارها

۱۰	نمودار ۱-۱: شمای کلی تحقیق.....
۱۹	نمودار ۱-۲: سیر تکامل مدیریت زنجیره.....
۲۷	نمودار ۲-۲: جایگاه لجستیک در برنامه های راهبردی سازمان.....
۲۹	نمودار ۲-۳: تاریخچه تکامل SCM .....
۳۵	نمودار ۲-۴: SCM در حوضه های مختلف .....
۴۴	نمودار ۲-۵: خانه مدیریت زنجیره تأمین.....
۴۹	نمودار ۲-۶، پنج عملکرد برای مدیریت زنجیره تأمین .....
۶۲	نمودار ۲-۷: ارزیابی عملکرد در نگرش توین.....
۶۲	نمودار ۲-۸: چرخه مدیریت عملکرد .....
۷۸	نمودار ۲-۹: مفهوم مدل مرجع عملیاتی .....
۸۱	نمودار ۲-۱۰: فرآیندهای اصلی در مدل اسکور .....
۸۲	نمودار ۲-۱۱، ساختار مدل اسکور .....
۸۴	نمودار ۲-۱۲: سطوح زنجیره تأمین در مدل اسکور .....
۸۶	نمودار ۲-۱۳: استراتژی های تولید کالا .....
۸۸	نمودار ۲-۱۴: سطح دوم مدل اسکور .....
۹۵	نمودار ۳-۱: فرآیند تحقیق علمی .....
۱۲۰	نمودار ۳-۲: ساختار سازمانی شرکت فراوده های گوشتی کاله .....
۱۳۱	نمودار ۴-۱: تعیین سطح زیرمنحنی برای آزمون اول .....
۱۴۴	نمودار ۵-۱: اهمیت های اساسی در افزایش کارآمدی زنجیره تأمین .....

فهرست جداول

۳۰	جدول ۱-۲: پژوهشگران خارجی در ارتباط با SCM
۳۱	جدول ۲-۲: پژوهشگران داخلی در ارتباط با SCM
۴۱	جدول ۲-۳: عناصر کلیدی مدیریت زنجیره تأمین
۶۱	جدول ۴-۲: تفاوت دیدگاه سنتی و نوین در ارزیابی عملکرد
۷۴	جدول ۵-۵: فهرست شاخص‌های اصلی ارزیابی زنجیره تأمین
۸۷	جدول ۶-۲: مقایسه استراتژی‌های تولید در زنجیره تأمین
۸۹	جدول ۷-۲: محدوده فرایندهای مدل اسکور
۹۸	جدول ۱-۳: شاخص‌های عملکردی در مدل اسکور
۹۷	جدول ۲-۳: شاخص‌های تکمیلی عملکردی در مدل اسکور
۱۲۵	جدول ۱-۴: توزیع جنسی پاسخ دهنده گان
۱۲۵	جدول ۲-۴: میزان تحصیلات
۱۲۶	جدول ۳-۴: توزیع سنی
۱۲۶	جدول ۴-۴: میزان تجربه
۱۲۸	جدول ۵-۵: آزمون K-S برای حالت مطلوب
۱۲۸	جدول ۶-۴: آزمون K-S برای حالت موجود
۱۳۰	جدول ۷-۴: آزمون رتبه علامتدار ویلکاکسون
۱۳۰	جدول ۸-۴: آماره آزمون و سطح زیر منحنی بر اساس آزمون رتبه علامتدار ویلکاکسون
۱۳۱	جدول ۹-۴: آزمون علامتدار ویلکاکسون در رابطه با بعد بیرونی شاخص‌های اسکور
۱۳۲	جدول ۱۰-۴: آماره آزمون و سطح زیر منحنی بر اساس آزمون رتبه علامتدار ویلکاکسون (بعد بیرونی)
۱۳۲	جدول ۱۱-۴: آزمون علامتدار ویلکاکسون در رابطه با بعد درونی شاخص‌های اسکور
۱۳۲	جدول ۱۲-۴: آماره آزمون و سطح زیر منحنی بر اساس آزمون رتبه علامتدار ویلکاکسون (بعد درونی)
۱۳۳	جدول ۱۳-۴: آزمون علامتدار ویلکاکسون در رابطه با مولفه‌های اساسی شاخص‌های اسکور
۱۳۴	جدول ۱۴-۴: آزمون K-S برای فرضیه دوم

نمودار ۴-۱: متوسط رتبه‌های فرآیندهای مدل بر اساس آزمون فریدمن	۱۳۶
جدول ۴-۲: تعیین آماره آزمون فریدمن	۱۳۶
جدول ۵-۱: روش‌های افزایش کارآمدی در فرآیندهای زنجیره تامین	۱۴۶

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

در محیط تجاری جدید، تولیدکنندگان با فشارهای روزافزون خواسته‌های مشتریان در زمینه سفارشی شدن محصولات، بهبود کیفیت و پاسخگویی سریع به نیازهای آنان روبرو هستند. در دهه ۸۰ با افزایش تنوع در الگوهای مورد انتظار مشتریان، سازمان‌ها به طور فزاینده‌ای به افزایش انعطاف‌پذیری در خطوط تولید و توسعه محصولات جدید برای ارضای نیازهای مشتریان معطوف شدند. در دهه ۹۰، به همراه بهبود در فرآیندهای تولید و به کارگیری الگوهای مهندسی مجدد، مدیران دریافتند که برای ادامه حضور در بازار تنها بهبود فرآیندهای داخلی و انعطاف‌پذیری در توانایی‌های شرکت کافی نیست، بلکه تامین‌کنندگان قطعات و مواد نیز باید موادی با بهترین کیفیت و کمترین هزینه تولید کنند و توزیع کنندگان محصولات نیز باید ارتباط نزدیکی با سیاست‌های توسعه بازار تولیدکننده داشته باشند. با چنین نگرشی، رویکردهای مدیریت زنجیره تامین آن پا به عرصه وجود نهاد (جهاندیده، ۱۳۷۸: ۲۸). مدیریت زنجیره تامین در واقع ترکیبی از علم و هنر است که هدف آن بهبود راه‌ها و روش‌های تأمین مواد اولیه مورد نیاز جهت تولید یک کالا یا خدمت و عرضه آن به مشتری در هر شرکت یا سازمان می‌باشد. بدین ترتیب مدیریت زنجیره تامین تشریک مساعی اعضای مختلف زنجیره تامین جهت طراحی و اجرای فعالیت‌های ارزش افزای طریق یکپارچه سازی منابع انسانی و فناورانه و همسوسازی و هماهنگی فعالیت‌های مربوط به جریان مواد، اطلاعات و نقدینگی در کل زنجیره با هدف ارضای نیازهای مشتری نهایی می‌باشد. (رضایی، ۱۳۸۲: ۲۶)

پژوهشگران مختلف، نگرشها و تعاریف متفاوتی از زنجیره تأمین ارائه نموده‌اند. در یک طیف زنجیره تأمین را روابط میان خریدار و فروشنده و در طیف دیگر به زنجیره تأمین دید وسیعتری داشته و آن را شامل کلیه پایگاههای تأمین برای سازمان قلمداد کرده‌اند. دیدگاه سوم، نگرش زنجیره ارزش پورتر است که در آن زنجیره تأمین شامل تمام فعالیتهای مورد نیاز برای ارائه یک محصول یا خدمت به مشتری نهایی بوده و رویکرد مدیریت زنجیره تأمین در واقع، مدیریت کلیه اقدامات و فعالیتها در کل زنجیره تأمین می‌باشد. (گودرزی، ۱۳۸۲، ۳۹).

اگر چه امروزه مدیریت زنجیره تأمین به عنوان یکی از قوی‌ترین مفاهیم راهبردی سازمانها مطرح گردیده است، توسعه این مفهوم را می‌توان به گسترش لجستیک مرتبط دانست. در طول ۳۰ تا ۴۰ سال گذشته لجستیک از یک وظیفه عملیاتی صرف به یک جزء راهبردی و اساسی در شرکت‌های ساخت و توزیع تبدیل گردیده است و در طول این تحول کم‌کم سیمای مدیریت زنجیره تأمین از آن بروز و ظهر نموده است (کاکس، ۱۹۹۹: ۱۶۸).

مدیریت زنجیره تأمین شامل مجموعه استراتژیها و تاکتیکهایی برای عملکرد بهتر سازمانها در محیط رقابتی امروز است. انعطاف پذیری، افزایش سرعت پاسخگویی در برابر مشتری، کاهش هزینه‌های عملیاتی و ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات را می‌توان در زمرة اهداف والای مدیریت زنجیره تأمین بیان کرد. موضوع مهمی که در تفکر مدیریت زنجیره تأمین مطرح است، یکپارچه سازی تصمیم‌گیریها و فعالیتها در طول زنجیره تأمین مشتمل بر تأمین کنندگان، تولیدکنندگان و مشتریان می‌باشد که موجب دستیابی به اهداف مدیریت زنجیره تأمین می‌گردد (گزارش شرکت ملی نفت ایران، ۱۳۸۴: ۹).

همزمان با گسترش مفهوم مدیریت زنجیره تأمین در صنایع گوناگون، موضوع ارزیابی عملکرد زنجیره تأمین نیز مورد توجه قرار گرفت. ارزیابی عملکرد عاملی اساسی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل می‌باشد. مدل‌های متعدد و متنوعی جهت ارزیابی عملکرد

فرآیندهای سازمان به کار برد می‌شد، اما همیشه وجود یک نظام ارزیابی عملکرد میان سازمان‌های همکاری‌کننده حس می‌شد.

یکی از جدیدترین روش‌های ارزیابی عملکرد در زنجیره تامین با عنوان مدل اسکور^۱ معروف می‌باشد. مدل مرجع عملیاتی زنجیره تامین توسط انجمن زنجیره تامین^۲ بسط و گسترش یافته است. این انجمن یک نهاد مستقل و غیر انتفاعی بوده که این مدل را به عنوان یک استاندارد میان صنعتی ابداع نموده است. این انجمن در سال ۱۹۹۶ با ۶۹ شرکت داوطلب به عنوان عضو، کار خود را آغاز نمود و هم اکنون با داشتن بیش از ۷۵۰ عضو از سازمان‌ها و شرکت‌های مختلف در سطح جهان، عرصه و زمینه‌ای را جهت فعالیت تمامی افراد علاقه‌مند به سیستم‌های مدیریت زنجیره تامین و اجرا و بهره‌گیری از آن فراهم آورده است (SCC، ۲۰۰۵: ۲۰۰).

این مدل یک مدل مبتنی بر فرآیند می‌باشد که در آن پنج حوزه اصلی فرآیندهای زنجیره تامین (برنامه‌ریزی، منابع، ساخت، ارسال و بازگشت) تعیین و مشخص گردیده است. هر یک از این حوزه‌ها در بردارنده فرآیندهایی است که اجرای دقیق فعالیت‌های مرتبط با هر یک، ضامن کارآیی و اثربخشی زنجیره تامین مورد نظر خواهد بود. بعلاوه، این مدل مجموعه‌ای از شاخص‌های عملکردی را برای زنجیره تامین مشخص نموده است.

۱-۲- بیان مسئله

مدیریت زنجیره تامین (SCM) نتیجه تکاملی مدیریت انبارداری و تحويل به موقع است. کارشناسان در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ میلادی با مطالعه رابطه بین انبارداری و سیستم حمل و نقل و بررسی امکان یکپارچه سازی آنها، توانستند موجودی کالا در انبارها را کاهش دهند که حاصل این مطالعات مدیریت توزیع نام گرفت. در مسیر تکامل این موضوع و با اضافه شدن مباحث ساخت، تدارکات و سفارش‌ها به مدیریت توزیع، مفهوم لجستیک مطرح گردید و در

^۱- Supply Chain Operation Reference (SCOR)

^۲- Supply Chain Council

نتیجه بهم پیوستن حلقه‌های عملیاتی مختلف که در ابتدای آن عرضه کنندگان و در انتهای آن مشتریان قرار دارند، زنجیره تأمین پدید آمد. زنجیره تأمین فرآیندی پویا است که کلیه فعالیت‌های مرتبط با جریان مواد، اطلاعات و مالی را در بر می‌گیرد و مدیریت زنجیره تأمین عبارت است از یکپارچه نمودن و هماهنگ سازی کلیه فعالیت‌های درون زنجیره تأمین و ایجاد ارزش افزوده است (پویا، ۱۳۸۳: ۱۴۵).

همه بر این نکته اتفاق نظر دارند که سازمانها پیش از هر تصمیم‌گیری مهم در هر موردی می‌بایست بر اساس معیارهای مناسب اقدام به ارزیابی عملکرد نمایند. چراکه دریافت نتایج دقیق و واقعی از عملکرد می‌تواند بستر مناسبی برای تصمیم‌گیری‌های آینده فراهم سازد. ارزیابی عملکرد روشها و تکنیکهای مختلفی دارد مهم آن است که روش ارزیابی تخمین درست و نزدیک به واقع را ارائه نماید.

اگر چه مدیریت زنجیره تأمین در صنایع گوناگون ابزاری متداول و معمول گشته است، اما موضوع ارزیابی عملکرد زنجیره تأمین چندان مورد توجه قرار نگرفته است. ارزیابی عملکرد به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای مدیریت کمک شایانی به بهبود فعالیت‌ها در جهت تعالی زنجیره تأمین می‌نماید. ارزیابی عملکرد عاملی اساسی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و کنترل می‌باشد. این ابزار، بازخورهای اطلاعاتی را مهیا می‌سازد که از طریق آن پیشرفت امور، افزایش انگیزه، ارتباطات و مسئله‌یابی تسهیل می‌گردد. بر همین اساس، مدل اسکور به عنوان ابزاری جهت ارزیابی زنجیره‌های تأمین، با توجه به شهرت و کاربرد وسیع آن، در کشور و در مباحث علمی مورد غفلت واقع گردیده است. نظر به گستردگی عملیاتی زنجیره تأمین شرکت فراوده‌های گوشتی کاله، بهره‌گیری از این مدل مطمئناً زمینه مناسبی را جهت تصمیم‌گیری در جهت رفع خلاصه‌های این زنجیره فراهم می‌آورد.

۱-۳- سئوالات تحقیق

همانطور که در مقدمه و بیان مساله بیان گردید، سئوالات اساسی پیش رو که در واقع موضوع همین تحقیق نیز می‌باشد آن است که:

- وضعیت زنجیره تامین در شرکت فراورده‌های گوشتی کاله به چه صورت است؟
- اولویت‌های توجه به بخش‌های مختلف این زنجیره چگونه می‌باشد؟

به این ترتیب، با توجه به فرآیندهای تعریف شده و نیز شاخص‌های مشخص مدل اسکور، ضمن ارزیابی هریک از فرآیندها، به ارائه رتبه‌بندی نهایی از مهمترین زمینه‌های ضعف در زنجیره تامین شرکت فراورده‌های گوشتی کاله خواهیم پرداخت.

۱-۴- سابقه و ضرورت تحقیق

باتوجه به اهمیت بالای مفهوم زنجیره تامین و کارکردهای گسترده از آن در سطح دنیا، منابع نسبتاً اندکی در این زمینه در دسترس است. در این میان موضوع ارزیابی عملکرد زنجیره‌های تامین به به همین صورت مورد غفلت واقع شده است. در میان تعداد انگشت‌شماری مطالعات و تحقیقات صورت گرفته در این زمینه، می‌توان گفت بیشتر آنها در یک صنعت خاص، یک سازمان خاص و با بهره گیری از یک مدل مشابه می‌باشند. اغلب این تحقیقات از مدل کارت امتیاز متوازن (BSC) در ارزیابی استفاده نموده‌اند. در این تحقیق یکی از جدیدترین مدل‌های توسعه یافته در زمینه ارزیابی عملکرد زنجیره تامین معرفی می‌گردد و با توجه به اهمیت صنایع غذایی و همچنین گسترگی شرکت‌های فعال در این صنعت و شرکت‌های وابسته با این صنعت، لزوم توجه به ایجاد زنجیره‌های تامین کارآمد و موثر در پاسخ به نیازهای مشتریان، از مدل مذکور (مدل اسکور) در ارزیابی عملکرد زنجیره‌های تامین در این صنعت بهره خواهیم جست.

۱-۵- اهمیت موضوع

باتوجه به کمبود منابع در دسترس در زمینه ارزیابی عملکرد، خصوصاً منابعی که مرتبط با طراحی سیستم ارزیابی و انتخاب شاخصها باشد. به دلیل خلاهای زیادی که در زمینه مدیریت زنجیره تامین وجود دارد، سیستمهای ارزیابی عملکرد کمک چندانی نمی‌کنند. در این سیستمهای غالب بر رویکرد سنتی مبتنی بر دیدگاه مالی هستند و به دلیل توجه به سودهای کوتاه‌مدت و بهینه‌سازی‌های موقت همیشه مورد انتقاد وسیع قرار دارند، چرا که به بهبود مستمر در سازمان منجر نمی‌شوند. همچنین سیستمهای ارزیابی مرتبط با زنجیره تامین با مشکلات متعددی روبرو هستند از جمله:

- ✓ عدم هماهنگی با استراتژی سازمان
- ✓ عدم روشی متوازن برای ادغام شاخصهای مالی و غیر مالی
- ✓ فقدان تفکر سیستمی که در آن یک زنجیره تامین را باید به عنوان جزیی از کل دید و در قالب کل مورد ارزیابی قرار داد.
- ✓ عدم توجه به محتوای زنجیره تامین و لذا توجه به سودهای کوتاه‌مدت
- ✓ ... و ...

با نگاه به موانع و مشکلات بیان شده روش ارزیابی عملکرد موثر همواره مورد بحث قرار داشته و نیازمند تحقیقات بیشتر در این زمینه می‌باشد.

۱-۶- اهداف و کاربردهای تحقیق

- در اجرای این تحقیق، دو هدف کلی و اساسی مورد توجه قرار گرفته:
- شناسایی وضعیت کلی زنجیره تامین در شرکت فراورده‌های گوشتی کاله
  - بیان نقاط قوت و ضعف در فرآیندهای زنجیره تامین شرکت فراورده‌های گوشتی کاله

نتایج به دست آمده از این تحقیق می‌تواند در موارد ذیل بکار گرفته شود:

- ارائه بازخوری دقیق به مدیران و تصمیم‌گیران مجموعه از وضعیت واقعی زنجیره‌های

تامین

- کمک به سازمان برای ارتقاء قابلیت‌ها و توانایی‌ها خود در زمینه زنجیره تامین
- کمک به افزایش همکاری‌های تیمی و شناخت دقیق از یکدیگر
- حرکت به سمت رضایت و سودآوری کلیه ذی نفعان به خصوص مشتریان نهایی
- در راستای همه این اهداف، افزایش کارایی و اثربخشی زنجیره تامین شرکت‌های

مرتبط با صنعت مواد غذایی

۱-۷- فرضیات تحقیق

با توجه به سوالات اساسی ذکر شده در بخش ۱-۳، فرضیات اصلی این تحقیق به شرح ذیل می‌باشد.

در راستای پاسخ به سوال اول، فرضیه این تحقیق عبارت است از:

- بر اساس مدل اسکور، میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب زنجیره تامین شرکت فراورده‌های گوشتی کاله اختلاف معناداری وجود دارد.
- همانگونه که در مقدمه و معرفی مدل اسکور توضیح داده شد، این مدل ارزیابی عمرکرد زنجیره تامین دارای پنج بخش اصلی می‌باشد: برنامه‌ریزی، منبع‌یابی، ساخت، توزیع و بازگشت. لذا در پاسخ به سوال دوم، فرضیه اصلی مربوطه عبارت است از:
- فرآیند برنامه‌ریزی در درجه اول اهمیت ضعف زنجیره تامین در شرکت فراورده‌های گوشتی کاله می‌باشد.

۱-۸- مراجع استفاده کننده از نتیجه پایان نامه

باتوجه به عمق و گستردگی بحث زنجیره تامین، مراجع متعددی قادر خواهند بود از مطالب

این تحقیق بهره مند گردد:

- نهادهای برنامه ریزی در صنعت مواد غذایی
- سازمان‌ها و شرکت‌های تولید کننده محصولات غذایی و غیره
- سازمان‌ها و شرکت‌های توزیع کننده کالاهای مشابه از جمله دارو در کشور
- سازمان‌ها و شرکت‌های حمل و نقل و ...

۱-۹- روش انجام تحقیق

۱-۹-۱- روش و ابزار گردآوری اطلاعات

روش تحقیق در جمع آوری مبانی تئوریک این تحقیق بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای است که از کتب، مقالات و منابع اینترنتی بهره گرفته می‌شود. در ارتباط با جمع آوری اطلاعات مورد نیاز از وضعیت زنجیره تامین شرکت فراورده‌های گوشتی کاله از پرسشنامه استفاده خواهد شد. پس از جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات براساس روش‌های آماری انجام می‌شود.

۱-۹-۲- قلمرو تحقیق (موضوعی، زمانی، مکانی)

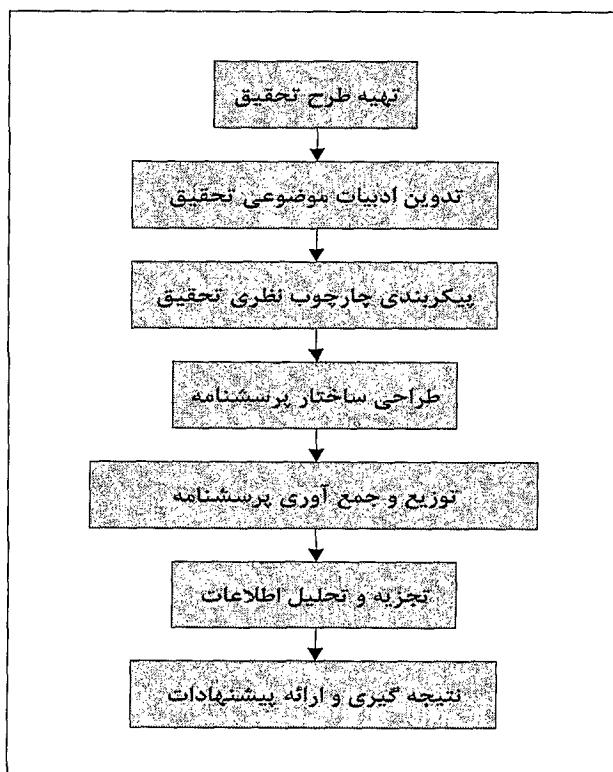
- **قلمرو موضوعی:** این تحقیق در حوزه زنجیره تامین و در بخش ارزیابی عملکرد است.
- **قلمرو زمانی:** محدوده زمانی جهت جمع آوری اطلاعات مربوط به سالهای ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ خواهد بود.

- قلمرو مکانی: این تحقیق در شرکت فراورده های گوشتی کاله انجام می گیرد و اطلاعات مورد نیاز از مدیران و متخصصان از کارخانجات و شرکت های زیرمجموعه سازمان جمع آوری می گردد.

۱-۱-۱۰- شمای کلی تحقیق و مراحل انجام آن

۱-۱-۱۰-۱- شمای کلی تحقیق

چارچوب کلی ارزیابی عملکرد زنجیره تامین در شرکت فراورده های گوشتی کاله آمل درنمودار ۱ نمایش داده شده است.

نمودار ۱-۱ شمای کلی تحقیق

۱-۱۰-۲- فصل بندی تحقیق

▪ فصل اول: کلیات تحقیق